

Læs mere om udgivelsen på www.karnovgroup.dk

Lisbeth Faurdal

Aktuelle temaer i pensionsretten

 KARNOV
GROUP

Indholdsoversigt

Forord 7

Forkortelser og definitioner i afhandlingen 17

Del I Indledning og udvikling 19

Kapitel 1 Indledning – Aktuelle temaer i pensionsretten 21

Kapitel 2 Historisk udvikling 37

Del II Retten til at bestemme ændring af væsentlige vilkår i eksisterende arbejdsmarkedspensionsordninger 51

Kapitel 3 Ændringer i eksisterende
arbejdsmarkedspensionsordninger 53

Kapitel 4 Retten til at foretage begunstigelsesdispositioner 89

Kapitel 5 Retten til at aftale afskaffelse af ydelsesgarantien –
Sampension-sagen 139

Kapitel 6 Konklusion og overvejelser om fremtiden 157

Del III Offentligretlige reglers betydning for pensionskundens retsstilling 163

Kapitel 7 Introduktion til temaet - Offentligretlige reglers betydning for
pensionskundens retsstilling 165

Kapitel 8 Kan kunderne påberåbe sig reglerne i FIL i private
formueretlige tvister? 193

Kapitel 9 Anvendelse af offentligretlige regler i private formueretlige
tvister 197

Kapitel 10 FIL §§ 20-21's betydning for pensionsgarantier og for kundens
ret til bonus 217

Kapitel 11 FIL § 56 om livsforsikringssekskabers oplysninger til
kunder 263

Kapitel 12 FIL § 43 om god skik 307

Kapitel 13 Konklusion om offentligretlige reglers betydning for kundens
retsstilling 461

Resume 465

Summary in English 473

Kilder 481

Praksis 489

Stikordsregister 495

Indholdsfortegnelse

Forord	7
Forkortelser og definitioner i afhandlingen	17
DEL I	
INDLEDNING OG UDVIKLING	19
Kapitel 1	
Indledning – Aktuelle temaer i pensionsretten	21
1.1. Præsentation og afgrænsning	21
1.2. Afhandlingens temaer og problemstillinger	26
1.2.1. Retten til at bestemme ændring af væsentlige vilkår i eksisterende arbejdsmarkedspensionsordninger	26
1.2.2. Udvalgte offentligretlige regler i FIL og reglernes betydning for pensionskundens retsstilling	28
1.3. Metode og struktur	30
Kapitel 2	
Historisk udvikling	37
DEL II	
RETEN TIL AT BESTEMME ÆNDRING AF VÆSENTLIGE VILKÅR I EKSISTERENDE ARBEJDSMARKEDS- PENSIONSORDNINGER	51
Kapitel 3	
Ændringer i eksisterende arbejdsmarkedspensionsordninger	53
3.1. Indledning	53
3.2. Aftalerelationer, aftaleforløb og retsregler	56

- 3.3. Ændring af væsentlige vilkår i eksisterende ordninger med virkning for fremtidige pensionsbidrag 67
- 3.4. Ændring af væsentlige vilkår i eksisterende ordninger med virkning for allerede indbetalte pensionsbidrag 68

Kapitel 4

Retten til at foretage begunstigelsesdispositioner	89
4.1. Indledning	89
4.2. Begrebet "begunstigelse" i pensionsretten	91
4.3. Forsikringstagerens rettigheder og formkrav	94
4.4. Begunstigelsesdispositioner foretaget af andre	100
4.5. Begunstigelsesdispositioner i faglige organisationers gruppelevsfor sikringer	102
4.5.1. Konklusioner vedr. begunstigelsesindsættelser foretaget før 1. januar 2008	123
4.5.2. Konklusioner vedr. begunstigelsesdispositioner foretaget efter 1. januar 2008	127
4.6. Begunstigelsesdispositioner i arbejdsmarkedspensionsordninger	134

Kapitel 5

Retten til at aftale afskaffelse af ydelsesgarantien – Sampension-sagen	139
5.1. Indledning	139
5.2. Finanstilsynets afgørelse	139
5.3. Bemærkninger vedr. afgørelsen	144
5.4. Samlet konklusion	153

Kapitel 6

Konklusion og overvejelser om fremtiden	157
Om retten til at bestemme ændring af væsentlige vilkår i eksisterende arbejdsmarkedspensionsordninger	157

DEL III

OFFENTLIGRETLIGE REGLERS BETYDNING FOR PENSIONS KUNDENS RETSSTILLING	163
---	-----

Kapitel 7

Introduktion til temaet - Offentligretlige reglers betydning for pensionskundens retsstilling	165
7.1. Indledning	165
7.2. Overblik over reguleringen i lov om finansiel virksomhed (FIL)	169
7.3. Offentligretlige og civilretlige regler – forskelle og samspil	174
7.3.1. Indledning	174
7.3.2. Overblik over de forvaltningsretlige principper	174
7.3.3. Forskelle mellem reglernes sanktioner, hensyn og formål	176
7.3.4. Samspillet i lyset af udviklingen vedr. forbrugerbeskyttelse	178
7.3.5. Generelt om god skik regler	184

Kapitel 8

Kan kunderne påberåbe sig reglerne i FIL i private formueretlige tvister?	193
--	------------

Kapitel 9

Anvendelse af offentligretlige regler i private formueretlige tvister	197
9.1. Indledning	197
9.2. Generel undersøgelse af anvendelsen	197
9.3. Skal retsanvenderen anvende legalitetsprincippet?	207

Kapitel 10

FIL §§ 20-21's betydning for pensionsgarantier og for kundens ret til bonus	217
10.1. Indledning	217
10.2. Reglernes udvikling, ordlyd, motiver, formål m.v.	219
10.3. Finanstilsynets tilsyn og sanktionsmuligheder	227
10.4. Spørgsmålet om “rentegaranti” eller “ydelsesgaranti”	232
10.5. Retten til bonus	239
10.6. Konklusioner om reglernes betydning for pensionskundens retsstilling	260

Kapitel 11

FIL § 56 om livsforsikringselskabers oplysninger til kunder	263
11.1. Indledning	263
11.2. Reglens baggrund, formål, indhold og udvikling	264
11.3. Gennemgang af reglerne i informationsbekendtgørelsen	268
11.4. Finanstilsynets tilsyn og sanktionsmuligheder	285
11.5. Konklusioner om reglernes betydning for pensionskundens retsstilling	286
11.6. Fremtiden	299

Kapitel 12

FIL § 43 om god skik	307
12.1. Indledning	307
12.2. Reglens baggrund, formål, indhold, udvikling m.v.	309
12.3. Finanstilsynets tilsyn og sanktionsmuligheder	322
12.4. God skik reglernes generelle (offentligretlige) betydning for kunderne	327
12.5. Undersøgelse af god skik regler anvendelse ved erstatningsansvar	330
12.6. Undersøgelse af god skik regler anvendelse i forhold til aftalelovens § 36	352
12.7. God skik bekendtgørelsen samt gennemgang af rets- og ankenævnspraksis	364
12.8. Bekendtgørelse om investorbekendtgørelse ved værdipapirhandel	390
12.9. Ankenævnenes anvendelse af god skik regler	394
12.9.1. Indledning	394
12.9.2. Ankenævnenes formål, funktion og betydning for kundebeskyttelsen	396
12.9.3. Undersøgelse af ankenævnenes praksis	403
12.9.4. Konklusioner	422
12.10. Reglernes betydning for pensionskundens retsstilling	427
12.11. Fremtiden	435

Kapitel 13

Konklusion om offentligretlige reglers betydning for kundens retsstilling	461
Resume	465
Summary in English	473
Kilder	481
Praksis	489
Stikordsregister	495